

Vec T-58/01

Solvay SA proti Európskej komisii

„Hospodárska súťaž — Kartely — Trh so sódou v Spoločenstve — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES — Zmluva zabezpečujúca spoločnosti minimálny objem odbytu v členskom štáte a nákup množstva nevyhnutného na dosiahnutie tohto minimálneho objemu — Premlčanie práva Komisie ukladať pokuty alebo sankcie — Primeraná lehota — Podstatné formálne náležitosti — Vplyv na obchod medzi členskými štátmi — Právo na prístup k spisu — Pokuta — Závažnosť a dĺžka trvania porušenia — Príťažujúce a poľahčujúce okolnosti“

Rozsudok Všeobecného súdu (šiesta komora) zo 17. decembra 2009. . . . II - 4793

Abstrakt rozsudku

1. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Premlčacia lehota v stíhaní — Prerušenie — Rozhodnutie Komisie, ktoré je predmetom prebiehajúceho konania pred Súdnyh dvorom — Dosah*
(Nariadenie Rady č. 2988/74, článok 3)
2. *Právo Spoločenstva — Zásady — Dodržanie primeranej lehoty — Pôsobnosť — Hospodárska súťaž — Správne konanie — Súdne konanie — Rozlišovanie na účely posúdenia dodržania primeranej lehoty*
(Nariadenie Rady č. 17)

3. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Povinnosti Komisie — Dodržanie primeranej lehoty*
(Nariadenie Rady č. 17)
4. *Komisia — Zásada kolegiality — Dosah — Rozhodnutie v oblasti hospodárskej súťaže*
(Zmluva o fúzii, článok 17)
5. *Námietka nezákonnosti — Dosah — Akty, ktorých protiprávnosti sa možno dovolávať — Rokovací poriadok inštitúcie*
(Článok 241 ES)
6. *Akty inštitúcií — Overenie prijatých aktov — Spôsoby*
(Rokovací poriadok Komisie z roku 1999, článok 16 prvý odsek)
7. *Právo Spoločenstva — Zásady — Právo na obhajobu — Pôsobnosť — Hospodárska súťaž — Správne konanie — Dosah zásady po zrušení prvého rozhodnutia Komisie*
(Článok 81 ods. 1 ES)
8. *Hospodárska súťaž — Kartely — Vplyv na obchod medzi členskými štátmi*
(Článok 81 ods. 1 ES)
9. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rešpektovanie práva na obhajobu — Prístup k spisu — Dosah — Odmietnutie oznámiť dokument — Dôsledky*
10. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Prístup k spisu — Cieľ — Nesprístupnenie dokumentov, ktoré má Komisia k dispozícii — Posúdenie Všeobecným súdom vo vzťahu k dodržaniu práva na obhajobu v prejednávanej veci*
11. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Porušenie práva na obhajobu — Nedostatočný prístup k spisu — Zabezpečenie prístupu v priebehu súdneho konania*
12. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rozhodnutie Komisie — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie a ukladá pokuta — Zrušenie pre procesné vady*
(Nariadenie Rady č. 17)
13. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Posúdenie — Rozdelenie trhu — Porušenie, ktoré možno kvalifikovať ako závažné nezávisle od jeho tajného charakteru*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)
14. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rozhodnutie Komisie o zistení porušenia — Povinnosť Komisie predložiť dôkaz o porušení a o dĺžke jeho trvania*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)

15. *Hospodárska súťaž — Dominantné postavenie — Kvalifikácia podľa mimoriadne významného trhového podielu*
(Článok 82 ES)
16. *Konanie — Návrh na začatie konania — Formálne náležitosti — Zhrnutie dôvodov, na ktorých je návrh založený*
[Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 44 ods. 1 písm. c)]
17. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Poľahčujúce okolnosti — Spolupráca podniku pri prešetrovaní zamestnancami Komisie — Vylúčenie*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 14)
18. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Odstrašujúci charakter*
(Článok 81 ods. 1 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2)

1. Podľa článku 3 nariadenia č. 2988/74 o premlčacej lehote v stíhaní a pri výkone rozhodnutia v oblasti právnej úpravy hospodárskej súťaže je plynutie premlčacej lehoty v stíhaní prerušené na dobu, počas ktorej je rozhodnutie Komisie predmetom „prebiehajúceho konania pred Súdny dvorom Európskych spoločenstiev“. Tento odkaz je nutné chápať od vytvorenia Súdu prvého stupňa ako týkajúci sa najskôr konania pred Súdom prvého stupňa, pretože žaloby proti rozhodnutiam ukladajúcim sankcie alebo pokuty v oblasti práva hospodárskej súťaže patria do jeho právomoci.

Premlčanie je prerušené tiež počas doby trvania konania o odvolaní pred Súdny

dvorom. Článok 60 Štatútu Súdneho dvora a článok 3 nariadenia č. 2988/74 majú odlišný rozsah pôsobnosti, takže neexistencia odkladného účinku odvolania nemôže zbaviť akéhokoľvek účinku článku 3 uvedeného nariadenia, ktorý sa týka situácií, v ktorých musí Komisia počkať na rozhodnutie súdu Spoločenstva. Okrem toho článok 3 nariadenia č. 2988/74 chráni Komisiu proti účinku premlčania v situáciách, keď musí počkať na rozhodnutie súdu Spoločenstva v rámci konaní, ktorých priebeh neovláda, skôr, ako sa dozvie, či napadnutý akt bol protiprávny alebo nie. Tvrdenie, podľa ktorého zriadenie druhého súdneho stupňa neumožňuje predĺžiť dobu prerušenia premlčania, nemožno prijať. Prerušenie premlčania umožňuje Komisii iba prípadne prijať nové rozhodnutie za predpokladu, že je odmietnuté odvolanie podané proti rozsudku Súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnutie

Komisie zrušené. Toto prerušenie premlčania nemá nijaký účinok na rozhodnutie, ktoré bolo zrušené rozsudkom Súdu prvého stupňa. V prípade odvolania sa Komisii iste formálne nebráni konať a prijať nové rozhodnutie po tom, ako Súd prvého stupňa zrušil pôvodné rozhodnutie. Žaloba smerujúca proti rozhodnutiu, ktorým sa ukladajú sankcie, však prerušuje premlčanie v oblasti stíhania až do doby, keď súd Spoločenstva s konečnou platnosťou rozhodol o uvedenej žalobe. Pokiaľ by Komisia musela prijať nové rozhodnutie po zrušení rozhodnutia Súdom prvého stupňa bez toho, aby počkala na rozsudok Súdneho dvora, existovalo by nebezpečenstvo, že za predpokladu, že Súdny dvor zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa, existovali by súčasne dve rozhodnutia s rovnakým predmetom. Je zrejme v rozpore s požiadavkami hospodárnosti správneho konania, aby sa Komisii uložilo iba s cieľom, aby nedošlo k premlčaniu, prijatie nového rozhodnutia prv, než sa dozvie, či je pôvodné rozhodnutie protiprávne alebo nie.

Napokon, keďže premlčanie bolo podľa článku 3 nariadenia č. 2988/74 prerušené počas celej dĺžky trvania konania o odvolaní pred Súdnym dvorom, Komisii nemožno vytýkať, že porušila zásadu primeranej lehoty iba preto, že čakala, až

Súdny dvor rozhodne v rámci takéhoto odvolania, kým prijala nové rozhodnutie.

(pozri body 73, 79, 80, 83, 84, 86 — 89, 102)

2. V rámci preskúmania výhrady založenej na porušení zásady primeranej lehoty treba rozlišovať medzi správnym konaním začatým v oblasti hospodárskej súťaže na základe nariadenia č. 17 a súdnym konaním v prípade žaloby proti rozhodnutiu Komisie. Doba, počas ktorej súd Spoločenstva skúma zákonnosť rozhodnutia a v prípade odvolania platnosť prvostupňového rozsudku, nemôže byť vzatá do úvahy pri určení dĺžky konania pred Komisiou.

(pozri bod 105)

3. Porušenie zásady primeranej lehoty pri vydaní rozhodnutia v správnom konaní v oblasti hospodárskej súťaže neodôvodňuje zrušenie rozhodnutia prijatého Komisiou, pokiaľ nebolo porušené právo dotknutého podniku na obhajobu. Pokiaľ totiž nie je preukázané, že neprimerane dlhá lehota mala vplyv na schopnosť

dotknutých podnikov účinne sa brániť, nedodržanie zásady primeranej lehoty nemá vplyv na platnosť správneho konania.

vyhlásenie hovorcovi Komisie, v ktorom sa oznamuje dátum vydania rozhodnutia v oblasti hospodárskej súťaže a jeho obsah, nemôže stačiť na záver, že Komisia porušila zásadu kolegiality. Keďže kolégium komisárov nie je takým vyhlásením viazané, môže po spoločnom prejednaní rozhodnúť, že také rozhodnutie neprijme.

(pozri bod 113)

(pozri body 132 — 136)

4. Zásada kolegiality je založená na rovnosti členov Komisie pri účasti na prijatí rozhodnutia, a najmä predpokladá, že rozhodnutia sú prejednávané spoločne a že všetci členovia kolégia sú na politickej úrovni kolektívne zodpovední za všetky prijaté rozhodnutia. Dodržanie tejto zásady, a osobitne nevyhnutnosť, aby boli rozhodnutia prejednávané spoločne, sa nevyhnutne týka právnych subjektov, ktoré sú dotknuté právnymi účinkami, ktoré takéto rozhodnutia vyvolávajú, v tom zmysle, že si musia byť istí, že tieto rozhodnutia boli skutočne prijaté kolégiom a presne zodpovedajú jeho vôli. Tak je to osobitne v prípade aktov výslovne označených za rozhodnutia, ktoré Komisia prijíma voči podnikom alebo združeniam podnikov, pokiaľ ide o dodržanie pravidiel hospodárskej súťaže a ktorých predmetom je konštatovanie porušení týchto pravidiel, vydanie príkazov týmto podnikom a uloženie im peňažných sankcií.
5. Pôsobnosť článku 241 ES sa musí rozšíriť najmä na ustanovenia rokovacieho poriadku inštitúcie, ktoré síce nie sú právnym základom napadnutého rozhodnutia a nevyvolávajú účinky podobné účinkom nariadenia v zmysle tohto článku Zmluvy, ale určujú podstatné formálne náležitosti vyžadované na prijatie tohto rozhodnutia a v dôsledku toho zabezpečujú právnu istotu osôb, ktorým je určené. Je totiž potrebné, aby každá osoba, ktorej je rozhodnutie určené, mohla incidenčným spôsobom namietat protiprávnosť aktu, ktorý podmieňuje formálnu platnosť tohto rozhodnutia, napriek skutočnosti, že dotknutý akt nie je právnym základom rozhodnutia, takže uvedená osoba nemohla požadovať jeho zrušenie skôr, ako jej bolo sporné rozhodnutie oznámené. V dôsledku toho môžu byť ustanovenia rokovacieho poriadku Komisie predmetom námietky nezákonnosti v rozsahu, v akom zabezpečujú ochranu jednotlivcov. Námietka nezákonnosti musí byť obmedzená na to, čo je nevyhnutné na vyriešenie sporu. Keďže cieľom článku 241 ES nie je umožniť účastníkovi

Samotná skutočnosť, že v tlačovej správe, ktorá nepochádza od Komisie a nemá nijakú oficiálnu povahu, sa spomína

konania spochybníť uplatniteľnosť akéhokoľvek aktu všeobecnej povahy prostredníctvom akejkoľvek žaloby, musí byť všeobecný akt, ktorého nezákonnosť sa uplatňuje, okrem toho priamo alebo nepriamo uplatniteľný vo veci, ktorá je predmetom žaloby, a musí existovať priama právna súvislosť medzi napadnutým individuálnym rozhodnutím a dotknutým všeobecným aktom.

7. Keď Komisia po zrušení rozhodnutia, ktoré ukladá sankcie podnikom, ktoré porušili článok 81 ods. 1 ES, z dôvodu procesnej vady týkajúcej sa výlučne podmienok jeho konečného prijatia kolégium komisárov prijme nové rozhodnutie v podstate s totožným obsahom, ktoré je založené na rovnakých výhradách, nie je povinná vykonať nové vypočutie dotknutých podnikov.

(pozri body 146 — 148)

6. Článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku Komisie z roku 1999 stanovuje, že akty prijaté Komisiou v priebehu zasadnutia musia byť pripojené k súhrnnej zápisnici vypracovanej na konci zasadnutia, na ktorom boli prijaté, v autentickom jazyku alebo jazykoch takým spôsobom, že nie je možné ich od seba oddeliť a že tieto akty sú overené podpisom predsedu a generálneho tajomníka na poslednej strane súhrnnej zápisnice. Toto ustanovenie nie je nezákonné. Overovacie formality, ktoré upravuje, sú v súlade s požiadavkami zásady právnej istoty.

Nie je povinná ani uskutočniť novú konzultáciu s poradným výborom pre oblasť kartelov a dominantného postavenia, aj keď medzi konzultáciou s uvedeným výborom a prijatím nového rozhodnutia pristúpili k Európskemu spoločenstvu viaceré štáty a v dôsledku toho sa zmenilo zloženie uvedeného výboru. Zmena zloženia inštitúcie totiž neovplyvňuje kontinuitu inštitúcie samotnej, ktorej konečné alebo prípravné akty si v zásade zachovávajú všetky účinky. Okrem toho neexistuje nijaká všeobecná zásada práva Spoločenstva, ktorá by ukladala kontinuitu v zložení správneho orgánu, ktorý sa zaoberá konaním, ktoré môže viesť k uloženiu pokuty.

(pozri body 151, 156, 157)

Pokiaľ ide o iné právne otázky, ktoré môžu vzniknúť v rámci uplatnenia článku 233 ES, ako sú otázky týkajúce sa plynutia času, možnosti obnovenia stíhania, prístupu k spis, ktorý by bol spojený s obnovou konania, účasti úradníka povereného vypočutím, ako aj

prípadných dôsledkov článku 20 nariadenia č. 17, ani tie nevyžadujú nové vypočítanie, pokiaľ nemenia obsah výhrad, takže podliehajú iba prípadnému neskoršiemu súdnemu preskúmaniu.

Okrem toho spôsobilosť kartelu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, t. j. jeho potenciálny vplyv, postačuje na to, aby patril do pôsobnosti článku 81 ES bez toho, aby bolo potrebné preukázať skutočný dosah na obchod. Je však potrebné, aby potenciálny vplyv kartelu na medzištátny obchod bol citelný alebo, povedané inými slovami, aby nebol bezvýznamný.

(pozri body 165, 166, 183, 188 — 190)

8. Na to, aby dohoda medzi podnikmi mohla ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, musí byť na základe všetkých objektívnych skutkových a právnych faktorov možné s dostatočným stupňom pravdepodobnosti predpokladať, že by mohla mať vplyv, priamy či nepriamy, skutočný či potenciálny, na obchodné toky medzi členskými štátmi v tom zmysle, že by mohla poškodzovať dosiahnutie cieľa jediného trhu medzi týmito štátmi. Ovplyvnenie obchodu v rámci Spoločenstva tak všeobecne vyplýva zo súhrnu viacerých faktorov, ktoré samostatne posudzované nie sú nutne určujúce.

Dohoda o záruke týkajúca sa minimálneho ročného množstva predaja na vnútroštátnom trhu môže pritom z podstaty veci odkloniť obchodné toky zo smeru, ktorý by inak mali. Vedie totiž k tomu, že je z trhu stiahnutá časť výroby, ktorá by mohla byť vyvezená do iných členských štátov.

(pozri body 208 — 210, 215)

V tomto smere nie je dôležité, či je vplyv kartelu na obchod nepriaznivý, neutrálny alebo priaznivý. Obmedzenie hospodárskej súťaže je totiž spôsobilé ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi vtedy, ak je spôsobilé odkloniť obchodné toky zo smeru, ktorý by inak nabrali.

9. Právo na prístup k spisu ako prejav zásady dodržiavania práva na obhajobu v správnom konaní v oblasti uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže znamená, že Komisia poskytne dotknutému podniku možnosť preskúmať všetky listiny založené vo vyšetrovacom spise, ktoré môžu byť relevantné pre jeho obhajobu. K nim patria doklady v jeho prospech aj neprospech, s výhradou obchodných tajomstiev iných podnikov,

interných dokumentov Komisie a iných dôverných informácií.

Čo sa týka dôkazov v neprospech daného podniku, ten musí preukázať, že záver, ku ktorému Komisia dospela vo svojom rozhodnutí, by bol odlišný, keby bol odmietnutý ako dôkazný prostriedok dokument v jeho neprospech, ktorý mu nebol oznámený a z ktorého Komisia vychádzala pri jeho obvinení. Pokiaľ ide o dôkazy v jeho prospech, dotknutý podnik musí preukázať, že ich nesprístupnenie mohlo na jeho úkor ovplyvniť priebeh konania a obsah rozhodnutia Komisie. Postačuje, aby podnik preukázal, že uvedené dokumenty v jeho prospech by mohol použiť na svoju obhajobu v tom zmysle, že ak by mal možnosť využiť ich počas správneho konania, mohol by sa dovolávať okolností, ktoré sa nezhodujú so závermi Komisie v tomto štádiu, a teda by mal možnosť nejakým spôsobom ovplyvniť posúdenie, ku ktorému Komisia v rozhodnutí dospela, prinajmenšom čo sa týka závažnosti a trvania správania, ktoré mu bolo vytýkané, a teda výšky pokuty. Eventualitu, že nesprístupnený dokument mohol mať vplyv na priebeh konania a obsah rozhodnutia Komisie, možno preukázať iba potom, čo z predbežného preskúmania určitých dôkazných prostriedkov vyplynie, že nesprístupnené dokumenty mohli mať — vzhľadom na tieto dôkazné prostriedky — význam, ktorý nemožno opomenúť.

Porušenie práva na prístup k spisu môže spôsobiť úplné alebo čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie len vtedy, ak porušenie práva na prístup k vyšetrovaciemu spisu počas správneho konania bránilo dotknutému podniku alebo podnikom oboznámiť sa s dokumentmi, ktoré mohli byť užitočné na ich obhajobu, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu. To platí najmä v prípade, keby sprístupnenie dokumentu malo čo i len malú pravdepodobnosť, že ak sa ho dotknutý podnik mohol počas uvedeného konania dovolávať, mohlo by správne konanie viesť k odlišnému výsledku.

(pozri body 224 — 226, 237)

10. Prístup k spisu patrí medzi procesné záruky, ktorých cieľom je chrániť právo na obhajobu a porušenie práva na prístup k spisu Komisiou v priebehu konania predchádzajúceho prijatiu rozhodnutia v zásade môže viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia, pokiaľ bolo poškodené právo dotknutého podniku na obhajobu.

Porušenie práva na obhajobu musí byť skúmané v závislosti od osobitných okolností každého prípadu, pretože podstatne závisí na výhradách vznesených Komisiou na preukázanie porušenia vytýkaného dotknutému podniku. Je teda opodstatnené pristúpiť k stručnému preskúmaniu

základných výhrad, ktoré Komisia vzniesla v oznámení o výhradách a v napadnutom rozhodnutí a zohľadniť tvrdenia konkrétne uplatnené dotknutým podnikom proti napadnutému rozhodnutiu.

V situácii, keď Komisia v priebehu správneho konania predchádzajúceho prijatiu rozhodnutia, ktorým ukladá podniku sankcie, nevytvorila podrobný zoznam s uvedením všetkých dokumentov, z ktorých sa skladá spis, a neoznámila dotknutému podniku všetky dokumenty v spise, ktoré jej boli prístupné, ale iba dokumenty v jeho neprospech, pričom ho nevyzvala, aby prišiel nahliadnuť v jej priestoroch do všetkých dokumentov, je správne konanie v rozpore s právom. Konečné rozhodnutie však nie je opodstatnené zrušiť, ak sa nepreukázalo, že podnik nemal možnosť preskúmať všetky dokumenty nachádzajúce sa v spise, ktoré mohli byť relevantné pre jeho obhajobu, aj keď v rámci konania o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu sa v dôsledku opatrenia na zabezpečenie priebehu konania s cieľom zabezpečiť úplný prístup k spisu ukáže, že časť spisu chýba.

(pozri body 242, 246, 248, 250, 257, 259, 260, 263, 264)

11. Všeobecný súd je oprávnený v rámci konania o žalobe podanej proti rozhodnutiu Komisie, ktorým ukladá sankcie podniku za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva, nariadiť opatrenia na zabezpečenie priebehu konania s cieľom zabezpečiť úplný prístup k spisu, aby mohol posúdiť, či odmietnutie Komisie sprístupniť nejaký dokument alebo oznámiť písomnosť mohlo poškodiť obhajobu dotknutého podniku. Keďže toto preskúmanie sa obmedzuje na súdne preskúmanie vznesených žalobných dôvodov, nie je jeho predmetom ani jeho účinkom nahradiť úplné vyšetrovanie veci v rámci správneho konania. Oneskorené oboznámenie sa s niektorými dokumentmi v spise nevracia podnik, ktorý podal žalobu, do situácie, v ktorej by bol, pokiaľ by sa mohol opierať o rovnaké dokumenty pri predložení svojich písomných a ústnych pripomienok tejto inštitúcii. Okrem toho, ak je prístup k spisu zabezpečený v štádiu súdneho konania, dotknutý podnik nemusí preukázať, že pokiaľ by mal k neoznámeným dokumentom prístup, malo by rozhodnutie Komisie odlišný obsah, ale iba to, že uvedené dokumenty mohli byť užitočné na jeho obhajobu.

(pozri body 250, 251)

12. Pokiaľ bolo rozhodnutie Komisie v oblasti hospodárskej súťaže zrušené pre procesnú vadu, má Komisia právo prijať nové rozhodnutie bez toho, aby začala nové správne konanie. Keďže obsah nového rozhodnutia je takmer totožný s obsahom rozhodnutia, ktoré mu pred-

chádza, a obe rozhodnutia sú založené na rovnakom odôvodnení, nové rozhodnutie podlieha v rámci stanovenia výšky pokuty pravidlám platným v okamihu prijatia predchádzajúceho rozhodnutia. Komisia totiž znovu začne konanie v štádiu, v ktorom došlo k procesnej vade, a prijme nové rozhodnutie bez toho, aby vykonala nové posúdenie prípadu vo svetle pravidiel, ktoré neexistovali v dobe prijatia prvého rozhodnutia.

skutočnosť, že taká dohoda predstavuje zjavné obmedzenie hospodárskej súťaže.

(pozri body 279, 280, 284 — 286)

(pozri body 270 — 272)

13. Dohoda, ktorou sa podniky zaväzujú, že na území jedného členského štátu upravia uvádzanie na trh tovarov, ktoré vyrábajú, predstavuje dohodu o rozdelení trhu. Kartelové dohody tohto typu sú uvedené medzi príkladmi kartelových dohôd výslovne vyhlásených za nezlučiteľné so spoločným trhom v článku 81 ods. 1 písm. c) ES a sú zjavnými obmedzeniami hospodárskej súťaže, ktoré Komisia môže v každom prípade kvalifikovať ako závažné na účely stanovenia výšky pokút. Aj keď Komisia nemôže vyvodiť tajný charakter takej dohody len zo skutočnosti, že z oficiálnej porady neexistuje zápisnica, môže také porušenie kvalifikovať ako závažné vzhľadom na

14. Na vypočítanie dĺžky trvania porušenia, ktorého cieľ obmedzuje hospodársku súťaž, stačí len určiť obdobie, počas ktorého táto dohoda existovala, teda obdobie, ktoré uplynulo medzi dňom jej podpísania a dňom, ku ktorému bola ukončená. Dĺžka trvania porušenia je v zmysle článku 81 ods. 1 ES základnou zložkou pojmu porušenie, teda zložkou, ktorej dôkazné bremeno zaťažuje v prvom rade Komisiu. V tejto súvislosti sa požaduje, aby sa Komisia pri neexistencii dôkazov spôsobilých priamo preukázať dĺžku trvania porušenia opierať prinajmenšom o dôkazy, ktoré súvisia so skutočnosťami dostatočne blízkymi z hľadiska času tak, aby bolo možné odôvodnene pripustiť, že toto porušenie trvalo neprerušene medzi dvoma konkrétnymi dátumami. Toto rozdelenie dôkazného bremena sa však môže odlišovať v rozsahu, v akom skutkové okolnosti, ktoré uvádza jeden účastník konania, môžu byť takej povahy, že by druhého účastníka konania zavazovali predložiť vysvetlenie alebo odôvodnenie, ktorých nepredloženie by umožňovalo dospieť k záveru, že dôkazné bremeno sa unieslo. Aj za predpokladu, že sa môžu vyskytnúť osobitné okolnosti, za ktorých by mohlo byť vykonané obrátenie dôkazného bremena, pokiaľ ide o dĺžku trvania protiprávneho konania, neznamená to, že Komisia sa môže v rozhodnutí, ktoré

konštatuje porušenie článku 81 ods. 1 ES, zriecť toho, že s odôvodnením uvedie koniec trvania porušovania a podá informácie o dĺžke trvania porušovania, ktoré má prípadne k dispozícii.

(pozri body 293 — 295, 302)

15. Pojem dominantné postavenie sa týka situácie, v ktorej má subjekt hospodársku silu, ktorá mu umožňuje brániť zachovanie účinnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu tým, že mu poskytuje možnosť konať do značnej miery nezávisle na svojich konkurentoch, svojich zákazníkoch a nakoniec aj spotrebiteľoch. Či už je subjekt individuálny alebo kolektívny, pokiaľ ovláda viac ako 50 % trhu, môže požívať takúto nezávislosť.

(pozri body 317, 318)

Výhrada založená na nedostatku odôvodnenia rozhodnutia Komisie, pokiaľ ide o dominantné postavenie podniku, teda musí byť odmietnutá, pokiaľ toto rozhodnutie okrem iného spresňuje, že uvedený podnik ovláda takmer 60 % celkového trhu Spoločenstva.

(pozri body 314 — 316)

16. Žalobný dôvod, ktorý odkazuje Všeobecný súd na argumentáciu vykonanú v rámci inej žaloby podanej v ten istý deň tým istým žalobcom, ktorej relevantné strany sú pripojené k žalobe, je neprípustný, lebo zo samotného textu žaloby nevyplývajú podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá. Aj keď tento text môže byť podopretý a v konkrétnych bodoch doplnený odkazom na výňatky listín, ktoré tvoria jej prílohu, všeobecný odkaz na iné písomnosti, hoci tvoria jej prílohu, nemôže nahradiť nedostatok základných prvkov v žalobe.

17. Spolupráca podniku s Komisiou pri návštevách vykonaných v jeho priestoroch je súčasťou povinností podniku, a teda nemôže predstavovať poľahčujúcu okolnosť, ktorá by odôvodňovala zníženie sumy pokuty uloženej za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva.

(pozri body 331, 333)

18. Pri stanovení výšky pokút uložených za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva musí Komisia zohľadniť nielen závažnosť porušenia a osobitné okolnosti pojednávanej veci, ale aj súvi-

slosti, za ktorých k uvedenému porušeniu došlo, a zabezpečiť, aby jej konanie malo odstrašujúci účinok, najmä ak ide o porušenia, ktoré osobitne ohrozujú dosiahnutie cieľov Spoločenstva. Pokuta teda nemôže stratiť svoju sankčnú a odstrašujúcu povahu, pokiaľ sa preukáže, že dotknutý podnik porušil právo hospodár-

skej súťaže, najmä závažným porušením, aj keď je uložená rozhodnutím, ktoré bolo prijaté po uplynutí istého času v dôsledku zrušenia prvého rozhodnutia.

(pozri body 344, 345)